ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 21. júna 2007 *

Vo veci C-453/05,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Finanzgericht des Landes Brandenburg (Nemecko) z 23. novembra 2005 a doručený Súdnemu dvoru 20. decembra 2005, ktorý súvisí s konaním:

Volker Ludwig

proti

Finanzamt Luckenwalde,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič a E. Levits (spravodajca),

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. marca 2007,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— pán Ludwig, v zastúpení: K. Landry, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: C. Schulze-Bahr, splnomocnená zástupkyňa,

— grécka vláda, v zastúpení: M. Apessos a Z. Chatzipavlou, splnomocnení zástupcovia,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a J.-C. Gracia, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: D. Triantafyllou a W. Mölls, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu — spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23, ďalej len „šiesta smernica“) a najmä pojmu „sprostredkovanie úverov“, ktorý smernica obsahuje.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorý vznikol medzi pánom V. Ludwigom (ďalej len „žalobca v konaní vo veci samej“), majetkovým poradcom, a Finanzamt Luckenwalde vo veci odmietnutia oslobodiť žalobcu v konaní vo veci samej od dane z obratu z provízie vo výške 267 eur netto získanej žalobcom v konaní vo veci samej v priebehu prvého štvrťroka 2005.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Podľa článku 2 ods. 1 šiestej smernice podliehajú dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) dodávky tovarov a poskytovanie služieb za úhradu v rámci územia štátu zdaniteľnou osobou.

4 Článok 13 s názvom „Oslobodenie od dane na území štátu“ upravuje:

„…

B. Iné oslobodenia od dane

Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia spoločenstva, platí, že členské štáty oslobodia od dane nasledujúce položky za podmienok, ktoré stanovia na účely zabezpečenia správnej a jednoznačnej aplikácie oslobodení od dane a na účely ochrany pred možnými daňovými únikmi, pred neplatením daní a pred ich zneužívaním:

…

d) nasledujúce plnenia:

1. poskytovanie a sprostredkovanie úverov a správa úverov osobou, ktorá ich poskytla;

…“

Vnútroštátna právna úprava

5 Príslušné ustanovenia zákona o dani z obratu v znení uplatniteľnom na vec samú (Umsatzsteuergesetz, BGBl. 1979 I, s. 1953) upravujú toto:

„§ 1 — Zdaniteľné plnenia

1. Dani z obratu podliehajú tieto plnenia:

(1) dodávky a iné poskytovanie služieb za úhradu na území štátu podnikateľom v rámci jeho podnikateľskej činnosti;

…

§ 4 — Oslobodenia od dane za dodávky a iné služby

Od dane sú oslobodené tieto plnenia spadajúce pod § 1 ods. 1 bod 1:

…

(8) a) poskytovanie a sprostredkovanie úverov…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

6 Žalobca vo veci samej vykonáva povolanie samostatného majetkového poradcu v mene spoločnosti Deutsche Vermögensberatung AG (ďalej len „DVAG“) na základe zmluvy o obchodnom zastúpení.

7 Spoločnosť DVAG poskytuje súkromným osobám, prostredníctvom svojho zástupcu na nižšom stupni konajúceho v postavení majetkového poradcu, rôzne finančné produkty, napríklad úvery, ktorých všeobecné podmienky táto spoločnosť vopred stanovila s úverovými inštitúciami.

8 Na tento účel vyhľadáva majetkový poradca potenciálnych klientov v mene spoločnosti DVAG, aby ich pozval na rozhovor, so zámerom vypracovania majetkovej bilancie a určenia ich prípadných potrieb investovať.

9 Po analýze finančnej situácie kontaktovanej osoby uskutočnenej pomocou softvéru, ktorý poskytla spoločnosť DVAG, mu poradca navrhne finančné produkty, ktoré by zodpovedali jeho potrebám.

10 Pokiaľ sa klient rozhodne vziať si úver, poradca pripraví záväzný návrh zmluvy, po podpise klientom ju zašle spoločnosti DVAG, ktorá dozerá na dodržiavanie pravidiel. DVAG zašle návrh zmluvy úverovej inštitúcii, ktorá má slobodnú voľbu návrh prijať, zamietnuť alebo zmeniť jeho znenie.

11 V prípade uzatvorenia zmluvy spoločnosť DVAG prijme od úverovej inštitúcie províziu za výsledok. DVAG zaplatí zo svojho rozpočtu majetkovému poradcovi ako zástupcovi na nižšom stupni províziu za to, že prispel k uzatvoreniu tejto zmluvy, ktorej výška závisí od ustanovení zmluvy o obchodnom zastúpení. Klient, pokiaľ ide o neho, nezaplatí žiadnu províziu ani spoločnosti DVAG, ani poradcovi.

12 Poradca preberá starostlivosť o svojich klientov po uzatvorení každej úverovej zmluvy.

13 V súlade s týmto systémom žalobcovi v konaní vo veci samej zaplatila spoločnosť DVAG ako zástupcovi na nižšom stupni províziu vo výške 267 eur netto po tom, čo prispel k uzatvoreniu úverovej zmluvy v priebehu prvého štvrťroka 2005. Podľa názoru žalobcu vo veci samej činnosť, ktorú poskytol a ktorá viedla k vyplateniu tejto provízie, je oslobodená od DPH uplatnením článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice, a preto napáda pred Finanzgericht des Landes Brandenburg vyrubenie tejto dane nemeckou daňovou správou vo výške 16 %.

14 V rámci tejto žaloby Finanzgericht des Landes Brandenburg rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Ide v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice o sprostredkovanie, ak platiteľ dane — prípadne zastúpený zástupcom na nižšom stupni — sprostredkuje klientom, ktorých vyhľadal, úver rôznych poskytovateľov, s ktorými vopred dohodol všeobecné podmienky uplatniteľné na jeho klientov a od ktorých dostal províziu za sprostredkovanie produktu, hoci pritom analyzuje

majetkovú situáciu klientov, ako aj ich osobné a majetkové potreby, alebo je toto plnenie nesamostatným vedľajším plnením spätým s hlavným plnením, ktorým je finančná služba, ktorá nie je zahrnutá do článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice?

2. Oslobodenie sprostredkovania úverov od dane upravené článkom 13 B písm. d) bodom 1 šiestej smernice predpokladá, že:

a) medzi sprostredkovateľom na jednej strane a príjemcom úveru a/alebo poskytovateľom úveru na druhej strane existuje priamy zmluvný vzťah a

b) sprostredkovateľ je povinný nadviazať kontakt nielen s príjemcom úveru, ale aj s poskytovateľom úveru a s ním sa dohodnúť o podrobnostiach zmluvy,

alebo sa oslobodenie od dane vzťahuje aj na platby provízií, ktoré platiteľ dane dostane od hlavného obchodného zástupcu, pre ktorého pracuje v pozícii zástupcu na nižšom stupni a v mene ktorého vystupuje voči klientom, ako kompenzáciu skutočnosti, že jeho klienti uzatvárajú úverové zmluvy s poskytovateľmi úverov určenými hlavným obchodným zástupcom bez toho, aby zástupca na nižšom stupni vstupoval do zmluvného vzťahu s poskytovateľom úveru?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

15 V prvej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, ktorá z činností žalobcu v konaní vo veci samej, teda sprostredkovanie úverov alebo majetkové poradenstvo, je rozhodujúca pre kvalifikáciu ním poskytnutých plnení na účely oslobodenia od dane, ktoré je upravené v článku 13 B písm. d) bode 1 šiestej smernice.

16 Z návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že činnosť žalobcu v konaní vo veci samej spočíva na jednej strane v poskytovaní poradenstva klientom týkajúceho sa ich majetkovej situácie a na druhej strane v činnosti smerujúcej k uzatvoreniu úverovej zmluvy klientmi v prípade ich potreby. Za tieto činnosti dostane žalobca v konaní vo veci samej ako odmenu časť provízie zaplatenú úverovými inštitúciami spoločnosti DVAG, táto odmena mu bude poskytnutá pod podmienkou, že majetkový poradca v pozícii obchodného zástupcu na nižšom stupni, pracujúci pre spoločnosť DVAG prispeje k uzatvoreniu úverovej zmluvy medzi týmito úverovými inštitúciami a klientmi, ktorých získal.

17 Z článku 2 ods. 1 šiestej smernice, ktorý definuje pôsobnosť tejto smernice, vyplýva, že každé poskytovanie služieb sa v zásade považuje za oddelené a samostatné a že plnenie, ktoré tvorí z hospodárskeho hľadiska iba jedno plnenie, nesmie byť umelo rozčlenené, aby sa nepoškodila funkčnosť systému DPH, takže je potrebné nájsť charakteristické prvky činnosti na účely určenia, či platiteľ dane poskytuje svojmu klientovi, ktorý sa považuje za priemerného spotrebiteľa, rôzne hlavné oddelené plnenia alebo jedno plnenie (rozsudok z 25. februára 1999, CPP, C-349/96, Zb. s. I-973, bod 29).

18 V tejto súvislosti je potrebné povedať, že ide o jedno plnenie najmä v prípade, keď jeden alebo viaceré prvky tvoria hlavné plnenie, zatiaľ čo naopak, na jeden alebo viacero prvkov treba hľadieť ako na jedno alebo viacero vedľajších plnení, ktoré podliehajú rovnakému daňovému režimu ako hlavné plnenie. Plnenie musí byť považované za vedľajšie plnenie k hlavnému plneniu, ak pre zákazníkov nepredstavuje cieľ sám osebe, ale je prostriedkom lepšieho využitia hlavného plnenia poskytovateľa služieb (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. októbra 1998, Madgett a Baldwin, C-308/96 a C-94/97, Zb. s. I-6229, bod 24, a CPP, už citovaný, bod 30).

19 Na jednej strane v konaní vo veci samej okolnosť, že za plnenia poskytované spoločnosťou DVAG a jej obchodným zástupcom na nižšom stupni vyplácajú úverové inštitúcie odmenu iba pod podmienkou, že klienti, ktorých získal majetkový poradca a ktorým poskytoval poradenstvo, uzatvorili úverovú zmluvu, vedie k záveru, že sprostredkovanie úverov je potrebné považovať za hlavné plnenie a poradenstvo za vedľajšie plnenie. Na druhej strane sprostredkovanie úverov sa javí ako rozhodujúce plnenie pre príjemcu úveru, ako aj pre úverové inštitúcie v rozsahu, v akom k majetkovému poradenstvu dochádza iba v úvodnej fáze, a obmedzuje sa na pomoc klientovi pri jeho voľbe vybrať si spomedzi rôznych finančných produktov tie, ktoré sú najviac prispôsobené jeho situácii a jeho potrebám.

20 Na prvú otázku je teda potrebné odpovedať tak, že okolnosť, že platiteľ dane analyzuje majetkovú situáciu získaných klientov s cieľom zaobstarať im úver, nebráni uznať plnenie sprostredkovania úverov oslobodené od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice, ak sa vo svetle interpretačných prvkov uvedených vyššie služba sprostredkovania úverov ponúknutá platiteľom dane považuje za hlavné plnenie, ktorého vedľajším plnením je majetkové poradenstvo, takže toto vedľajšie plnenie podlieha rovnakému daňovému režimu ako hlavné plnenie. Vnútroštátnemu súdu prináleží určiť, či ide o tento prípad aj v spore, o ktorom rozhoduje.

O druhej otázke

Úvodné poznámky

21 Na úvod je potrebné pripomenúť, že pojmy použité na označenie oslobodení od dane uvedené v článku 13 šiestej smernice sa majú vykladať reštriktívne, keďže tieto oslobodenia predstavujú výnimky zo všeobecnej zásady, podľa ktorej sa DPH vyberá za každé poskytnutie služieb, ktoré platiteľ dane uskutoční za protihodnotu (rozsudky z 15. júna 1989, Stichting Uitvoering Financiële Acties, 348/87, Zb. s. 1737, bod 13, a z 5. júna 1997, SDC, C-2/95, Zb. s. I-3017, bod 20).

22 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že uvedené oslobodenia predstavujú samostatné pojmy práva Spoločenstva, ktorých účelom je vyhnúť sa rozdielnemu uplatneniu systému DPH v jednotlivých členských štátoch a ktoré sa musia chápať vo všeobecnom kontexte jednotnej úpravy systému DPH (rozsudky z 8. marca 2001, Skandia, C-240/99, Zb. s. I-1951, bod 23, a z 3. marca 2005, Arthur Andersen, C-472/03, Zb. s. I-1719, bod 25).

23 Pojem „sprostredkovanie“, ktorý je uvedený v bodoch 1 až 5 článku 13 B písm. d) šiestej smernice, nie je v tejto smernici definovaný. Súdny dvor však v súvislosti s bodom 5 tohto ustanovenia rozhodol, že tento pojem sa týka činnosti vykonávanej sprostredkovateľom, ktorý nemá postavenie zmluvnej strany o finančnom produkte a ktorého činnosť sa odlišuje od poskytovania typických zmluvných plnení, ktoré vykonávajú strany takejto zmluvy. Sprostredkovanie je totiž služba poskytnutá zmluvnej strane a ňou odmenená ako samostatná činnosť sprostredkovania. Účelom takejto činnosti je urobiť všetko potrebné, aby zmluvu uzatvorili dve zmluvné strany bez toho, aby mal sprostredkovateľ vlastný záujem na obsahu zmluvy (pozri v tomto

zmysle rozsudok z 13. decembra 2001, CSC Financial Services, C-235/00, Zb. s. I-10237, bod 39). Naopak, nejde o sprostredkovanie, keď jedna zo zmluvných strán zverí časť činností vyplývajúcich zo zmluvy subdodávateľovi (pozri v tomto zmysle CSC Financial Services, už citovaný, bod 40).

24 Vnútroštátny súd chce vedieť, či pojem sprostredkovanie v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice predpokladá na jednej strane, že existuje zmluvný vzťah medzi poskytovateľom služby sprostredkovania úverov a zmluvnou stranou úverovej zmluvy, a na druhej strane v prípade negatívnej odpovede, či priamy kontakt medzi týmto poskytovateľom a oboma zmluvnými stranami úverovej zmluvy je potrebný na účely uznania oslobodenia od dane, ktoré je upravené v bode 1 tohto článku.

O potrebe zmluvného vzťahu medzi sprostredkovateľom a jednou zmluvnou stranou

25 Je potrebné uviesť, že plnenia oslobodené od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice sú definované v závislosti od povahy poskytovaných služieb a nie v závislosti od poskytovateľa alebo príjemcu služby. Toto ustanovenie vôbec neodkazuje na túto skutočnosť [pozri analogicky, pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) body 3 a 5 šiestej smernice, rozsudok SDC, už citovaný, bod 32, a pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) bod 6 tejto smernice, rozsudok zo 4. mája 2006, Abbey National, C-169/04, Zb. s. I-4027, bod 66].

26 Toto zistenie platí rovnako, pokiaľ ide o povahu vzťahu medzi sprostredkovateľom a zmluvnými stranami v rozsahu, v akom znenie článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice neobsahuje žiadnu informáciu v tejto veci.

27 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na to, aby mohli byť plnenia kvalifikované ako oslobodené od dane v zmysle článku 13 B písm. d) šiestej smernice, musia poskytnuté služby tvoriť z celkového pohľadu samostatný súbor, ktorého cieľom je splniť osobitné a podstatné úlohy služieb sprostredkovania [pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) bod 5 šiestej smernice, rozsudky SDC, už citovaný, bod 66, a CSC Financial Services, už citovaný, bod 25, ako aj, pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) bod 6 tejto smernice, rozsudok Abbey National, už citovaný, bod 70].

28 Z tohto dôvodu Súdny dvor určil, že sprostredkovateľská činnosť je činnosť sprostredkovateľa, ktorej súčasťou môže byť okrem iného informovanie jednej zmluvnej strany o možnosti uzatvorenia zmluvy, skontaktovanie sa s druhou zmluvnou stranou a dohodnutie podrobností vzájomného plnenia v mene klienta a na účet klienta, účelom takejto činnosti je urobiť všetko možné pre to, aby zmluvu uzatvorili zmluvné strany a sprostredkovateľ nemal vlastný záujem na jej obsahu [pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) bod 5 šiestej smernice, rozsudok CSC Financial Services, už citovaný, bod 39].

29 Z vyššie uvedeného vyplýva, že uznanie sprostredkovania ako plnenia oslobodeného od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice nie je nevyhnutne závislé na existencii zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom služby sprostredkovania a zmluvnou stranou úverovej zmluvy.

30 Na rozdiel od toho, čo tvrdí nemecká vláda, nie je toto tvrdenie spochybnené okolnosťou, že Súdny dvor poukázal v bode 39 už citovaného rozsudku CSC Financial Services, že sprostredkovateľská činnosť je službou poskytnutou zmluvnej strane a ňou odmeňovanou ako samostatná činnosť sprostredkovateľa.

31 Predovšetkým v uvedenej veci CSC Financial Services otázka existencie zmluvy medzi poskytovateľom a príjemcom služieb, v tomto prípade CSC Financial Services Ltd a Sun Alliance Group, nebola sporná. Ako vyplýva z bodu 7 rozsudku, v tomto prípade zmluvný vzťah existoval. Napriek tejto okolnosti však Súdny dvor rozhodol, s výhradou posúdenia skutkového stavu vnútroštátnym súdom, že CSC Financial Services Ltd vykonávala činnosť, ktorá bola podobná činnosti subdodávateľa, ktorému jedna zmluvná strana zverila jednoduché základné činnosti vyplývajúce zo zmluvy, nepatriace do pôsobnosti článku 13 B písm. d) bodov 3 až 5 šiestej smernice (rozsudok CSC Financial Services, už citovaný, bod 40). Konštatovanie Súdneho dvora týkajúce sa existencie zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom a príjemcom služieb nemohlo mať taký význam v argumentácii Súdneho dvora, aký mu pripisovala nemecká vláda vo svojich pripomienkach.

32 Je potrebné pripomenúť na jednej strane, že v tejto veci Súdny dvor, odvolávajúc sa na body 64 a 66 už citovaného rozsudku SDC, zdôraznil ako prvoradú povahu činností CSC Financial Services Ltd, pokiaľ ide o určenie, či táto spoločnosť poskytuje službu oslobodenú od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodov 3 až 5 šiestej smernice (rozsudok CSC Financial Services, už citovaný, body 23 až 28). Na druhej strane Súdny dvor rozhodol na základe úvodných poznámok v bode 39 tohto rozsudku, že nebolo potrebné domáhať sa určenia presného rozsahu pojmu „sprostredkovanie“.

33 V dôsledku toho uplatnenie oslobodenia od dane upravené v článku 13 B písm. d) bode 1 šiestej smernice nezávisí na existencii zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom sprostredkovateľskej služby a zmluvnou stranou úverovej zmluvy, ale sa posudzuje podľa povahy poskytovaného plnenia a jeho účelu, ako je uvedené v bode 23 v tomto rozsudku.

O nevyhnutnosti priameho kontaktu medzi sprostredkovateľom a oboma zmluvnými stranami

34 Je potrebné zdôrazniť, že článok 13 B písm. d) bod 1 šiestej smernice v zásade nevylučuje, aby sa činnosť sprostredkovania skladala z viacerých oddelených služieb, ktoré potom môžu spadať pod pojem „sprostredkovanie úverov“ v zmysle tohto ustanovenia a byť predmetom oslobodenia od dane, ktoré upravuje [pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) bod 3 šiestej smernice, rozsudok SDC, už citovaný, bod 64; pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) bod 5 tejto smernice, rozsudok CSC Financial Services, už citovaný, bod 23, ako aj pokiaľ ide o článok 13 B písm. d) bod 6 tejto smernice, rozsudok Abbey National, už citovaný, bod 67].

35 Za týchto podmienok zo zásady daňovej neutrality vyplýva, že hospodárske subjekty musia mať možnosť zvoliť si spôsob organizácie, ktorý im z čisto ekonomického pohľadu vyhovuje najviac, bez toho, aby sa vystavili riziku, že ich činnosť bude vyňatá z oslobodenia od dane, ktoré upravuje článok 13 B písm. d) bod 1 šiestej smernice [pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o článok 13, B písm. d) bod 6 šiestej smernice, rozsudok Abbey National, už citovaný, bod 68].

36 Ako bolo uvedené v bode 27 tohto rozsudku, aby však bolo možné činnosti kvalifikovať ako činnosť oslobodenú od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice, musia služby poskytnuté poskytovateľom predstavovať z celkového pohľadu samostatný súbor, ktorého cieľom je splniť osobitné a základné funkcie služby sprostredkovania.

37 V dôsledku toho článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice neodporuje, aby za okolností ako v konaní vo veci samej bola služba sprostredkovania úverov rozdelená na dve plnenia, jedno poskytnuté hlavným obchodným zástupcom, teda DVAG,

v rámci rokovania s úverovými inštitúciami a druhé poskytnuté obchodným zástupcom na nižšom stupni, teda žalobcom vo veci samej v pozícii majetkového poradcu, v rámci rokovania s príjemcom úveru.

38 Je potrebné zdôrazniť, že podľa bodu 39 už citovaného rozsudku CSC Financial Services sprostredkovanie predstavuje činnosť sprostredkovateľa, ktorá môže zahŕňať okrem iného aj informovanie zmluvnej strany o možnosti uzatvorenia zmluvy, pričom účelom takejto činnosti je urobiť všetko potrebné na to, aby zmluvu uzatvorili dve zmluvné strany bez toho, aby mal sprostredkovateľ vlastný záujem na obsahu zmluvy. Pojem sprostredkovanie teda nevyhnutne nepredpokladá, aby mal sprostredkovateľ ako zástupca na nižšom stupni hlavného obchodného zástupcu priamy kontakt s oboma zmluvnými stranami na účel dojednania všetkých ustanovení zmluvy, avšak za podmienky, že jeho činnosť sa neobmedzuje na prebratie časti úloh vyplývajúcich zo zmluvy.

39 Okrem toho skutočnosť, že ustanovenia úverovej zmluvy boli vopred dohodnuté jednou zo zmluvných strán, nebráni poskytnutiu služby sprostredkovania v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice, keďže, ako to vyplýva z vyššie uvedeného bodu, sprostredkovateľská činnosť sa nemôže obmedziť na informovanie zmluvnej strany o možnosti uzatvorenia takejto zmluvy.

40 Na druhú prejudiciálnu otázku je potrebné odpovedať, že okolnosť, že platiteľ dane nemá zmluvný vzťah so žiadnou zo zmluvných strán úverovej zmluvy, ku ktorej uzatvoreniu prispel, a nie je v priamom kontakte s jednou zo zmluvných strán, nebráni tomu, aby tento platiteľ dane poskytol službu sprostredkovania úveru oslobodenú od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice.

O trovách

41 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Okolnosť, že platiteľ dane analyzuje majetkovú situáciu získaných klientov s cieľom zaobstarať im úver, nebráni uznať plnenie sprostredkovania úverov oslobodené od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu — spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia, ak sa vo svetle interpretačných prvkov uvedených vyššie služba sprostredkovania úverov ponúknutá platiteľom dane považuje za hlavné plnenie, ktorého vedľajším plnením je majetkové poradenstvo, takže toto vedľajšie plnenie podlieha rovnakému daňovému režimu ako hlavné plnenie. Vnútroštátnemu súdu prináleží určiť, či ide o tento prípad aj v spore, o ktorom rozhoduje.**

2. **Okolnosť, že platiteľ dane nemá zmluvný vzťah so žiadnou zo zmluvných strán úverovej zmluvy, ku ktorej uzatvoreniu prispel, a nie je v priamom kontakte s jednou zo zmluvných strán, nebráni tomu, aby tento platiteľ dane poskytol službu sprostredkovania úveru oslobodenú od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 1 šiestej smernice 77/388.**

Podpisy